

14. napirendi pont

Szám: 242/2017

Megtárgyalja: Területfejlesztési Bizottság

**A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés Elnökének
előterjesztése
a Szigetközi Natúrpark Egyesület alapításának előkészítése
tárgyában**

Tisztelt Közgyűlés!

A rendszerváltoztatást megelőzően indult folyamat (a Bős-Nagymaros vízlépcsőrendszerrel kapcsolatos viták, a tüntetések, a nemzetközi szerződés felbontása), majd ezt követően a szlovák oldali 1992-es Duna-elterelés máig megoldatlan problémákat eredményezett. A megoldásra a legkülönbözőbb elképzelések születtek (a magyar Országgyűlés 1992-ben pl. határozatot is hozott, Nemzeti Park létrehozását irányozta elő a térségben).

Az elmúlt 25 évben a szigetközi települések és az ott élők folyamatosan küzdöttek a Duna elterelése okozta ökológiai és számos további, így vízügyi, turisztikai és térségfejlesztési problémák megoldásával. Több szervezet, köztük a megyei önkormányzat, a Szigetköz – Felső-Duna mente Fejlesztési Tanács, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület és számos civil szervezet sokat tett az egyes problémák megoldása érdekében. Az elmúlt évtized közepén már felmerült egy natúrpark kezdeményezés, amely az akkori jogi szabályozatlanság miatt nem teljesedett ki. A térségben a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság látja el a védett és fokozottan védett területek védelmét és felügyeli a Szigetközi Tájvédelmi Körzet. Jelentős nemzeti parki területek a Szigetközben nem találhatóak. Egyértelmű cél, hogy létrejöjjön egy a szigetközi célok egységesítésére alkalmas, a korábbi eredményeket szintetizáló célokat tűző és megvalósító szervezet, ugyanakkor a térségben élők további Natura 2000-es, vagy fokozottan védett területek kijelölését nem szeretné és azt sem, ha a környezetvédelmi hatósági tevékenység erősödése nehezítené a tájjellegű gazdálkodást, vagy akár a tájba illő ún. lágy turizmus sikeres fejlődését.

2015 nyarán Dunakilitin került megrendezésre egy a térség széles rétegeit megszólító munkaértekezletre, ahol a térség országgyűlési képviselője, Dr. Nagy István, valamint V. Németh Zsolt államtitkár és a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatója, Reischl Gábor bejelentették, hogy a Szigetközben elindításra kerül egy natúrpark létrehozására irányuló kezdeményezés, amelyen a jelenlévő polgármesterek és civilek között egyhangú támogatásra talált.

A natúrpark a természeti és kulturális örökséget középpontba helyező, a helyi közösségek (önkormányzatok, társadalmi szervezetek, gazdálkodó szervezetek és az érintett lakosság) összefogása eredményeként létrejövő tájszintű terület- és vidékfejlesztési együttműködés. A natúrparkok létrehozásának célja, a természeti és kulturális örökség megőrzése, bemutatása és a vidék fejlődését elősegítő hasznosítása. Ennek elérése érdekében a natúrparkok négy pillér (természeti és kulturális örökség megőrzése, környezeti nevelés, szemléletformálás, vidékfejlesztés, turizmus és rekreáció) mentén fejtik ki tevékenységüket. A natúrparki működési forma nem jelent természetvédelmi korlátozást a térségben élők számára. Fő célja a tájjal, a hagyományokkal összhangban megvalósuló fejlesztések koordinálása és elősegítése, a térségben élő lakossággal, önkormányzatokkal, civil szervezetekkel való együttműködésben.

A natúrpark név használatához a természetvédelemért felelős miniszter kérelem alapján, a szükséges szakmai és szervezeti-működési feltételek együttes megléte esetén járul hozzá. Ezen feltételeket a földművelésügyi miniszter által 2014-ben jóváhagyott „*A magyarországi natúrparkok szakmai koncepciója. Szakmai és szervezeti-működési keretek meghatározása*” című dokumentum tartalmazza. A koncepció pontosan szabályozza a natúrpark névhasználati cím használatához való hozzájárulást megalapozó szakmai háttér tanulmány kötelező tartalmi elemeit, ajánlott szerkezetét és tartalmi követelményeit.

Magyarországon jelenleg 9 névhasználati címmel rendelkező natúrpark van, melyek közül az egyik, a Pannontáj-Sokoró Natúrpark megyénkben működik.

Az elmúlt két évben a térségi szereplők között több egyeztetés is zajlott, natúrpark létrehozása kérdéskörében, továbbá ezzel párhuzamosan a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság az Interreg V-A Szlovákia Magyarország együttműködési program keretében pályázatot nyújtott be Szigetköz-Csallóköz együttműködés keretében: Szlovákiában (a Csallóközben) egy nemzeti park, míg a magyar oldalon natúrpark létrehozásának előkészítése, illetve támogatása szándékával. A települések, valamint a térségi szervezetek kezdeményezése, valamint a nemzeti park pályázata kölcsönösen erősítik egymást. Az egyeztetések során felmerült kérdések tisztázásra kerültek, és a partnerek meggyőződése, hogy ez az összefogás alkalmas natúrparki szervezet létrehozására.

A Dunamenti Nemzeti Parkok és Natúrparkok hálózata erős nemzetközi lobbistát jelent, és tagjai több pályázatban együttműködnek. E transznacionális rendszerbe való bekapcsolódás is jelentős potenciált eredményez majd a Szigetköznek.

Az alapításban érdekelt egyeztetett a Földművelésügyi Minisztérium környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungaricumokért felelős államtitkárságával, ahonnan az alábbi javaslatot kapták:

„A Szigetköz területén megvalósuló natúrpark mielőbbi létrehozása érdekében indokoltnak tartjuk, hogy létrejöjjön egy olyan munkaszervezet (egyesület, alapítvány) amely a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósággal, a Magyar Natúrpark Szövetséggel együttműködve, valamint a megye és az érintett települések bevonásával elkészíti a natúrpark megalapozó szakmai háttér tanulmányát, és annak részeként a fejlesztési koncepciót. A megalapozó szakmai háttér tanulmány és a natúrpark által érintett települések szándéknyilatkozatainak benyújtásával kezdeményezhető a natúrparki cím használatához való miniszteri hozzájárulás.”

Az érintett felek 2017. április 11-én Kimlén szervezőbizottságot hoztak létre a tervezett Szigetköz Natúrpark kezelőszerve mielőbbi létrehozása érdekében. A Szervezőbizottságban részt vett a Szigetköz – Felső-Duna mente Térségi Fejlesztési Tanács, Szigetköz TDM, a Szigetköz Mosoni Sík Leader Egyesület, a Pisztráng Kör Egyesület, továbbá a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatósága. Az elmúlt két évben a Magyar Natúrpark Szövetséggel is kiváló munkakapcsolatot alakult ki. A szövetség Székely Rita alelnök személyében mentort is jelölt ki az alapítás eredményességének elősegítésére. A szervezőbizottság kimunkálta a létrehozandó kezelőszervezet formáját (egyesület), továbbá meghatározta az alapítandók körét és javaslatot tett a működés feltételeire is.

Az elképzelés az, hogy ne egy „újabb” olyan szervezet jöjjön létre, amely jelentős tagdíjat szed a résztvevőktől (és amely csak párhuzamosan lát el feladatokat, már létező, nem egyszer nagy múltú szervezetekkel). A Szervezőbizottságban ezért egy – az alapítótól jelentős anyagi kötelezettségvállalást nem váró, a már meglévő feladatokat szintetizáló és a tagok közötti együttműködést preferáló – egyesület megalapítását támogatja. Ennek alapján az egyesület székhelye a Leader Egyesület kimlei székhelye lenne, amely hosszabb távon egy a TOP pályázatból megújuló kimlei turisztikai centrumban lenne, ahol egy kisebb Szigetköz-

installáció is elhelyezésre kerülne, így a Natúrpark székhelye méltó helyre kerülne. A Leader szervezet látná el az első időkben mindenképp a Natúrpark adminisztrációs feladatait, míg a Szigetköz TDM szervezet vállalná fel az arculattervezéssel, valamint marketinggel összefüggő feladatokat. Ennek alapján induláskor egyetlen egy munkavállalót sem kellene a Natúrpark Egyesületnek foglalkoztatnia. A natúrparki cím elnyeréséhez szükséges háttér tanulmány megrendelője a Leader Egyesület, valamint a TDM Egyesület lenne, de ígérettel bírunk arra, hogy annak költségét egyedi támogatási kérelem alapján várhatóan az állami szervek támogatni fogják. Emellett várhatóan a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat részéről is érhető el majd támogatás natúrparkunk létrehozására. Az alapítóktól tehát nincsen szükség pótlólagos anyagi hozzájárulásra a natúrparki cím eléréséhez.

A Nemzeti Park Igazgatóság az egyesületben tagként jogi akadályok miatt részt venni nem tud, de területgazdaként segíteni kívánja az alapítók munkáját: nyertes pályázat esetén a társadalmassítás feladatával kész a megalakítandó Szigetköz Natúrpark Egyesületet helyzetbe hozni, majd az elkészülő kezelési terveik is részben az egyesületnél hasznosulnak.

A Szervező Bizottság javaslata szerint az egyesületben az 5 kötelező natúrparki tématerület közül négynek a következő, jelentős tapasztalattal rendelkező szervezetek, mint alapítók lennének a gazdái:

1. a környezeti nevelés (a nemzeti parki pályázatban partnerként is szereplő)
 - Pisztráng Kör Egyesület (a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület támogatásával),
2. területfejlesztés
 - Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat,
3. vidékfejlesztés
 - Szigetköz – Mosoni-sík Leader Egyesület,
4. turizmust és rekreációt
 - Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM Szervezet.

Az 5. tématerület (a természeti és kulturális örökség megőrzése valamint a tájba illeszkedő gazdasági tevékenységek) gondozását a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság vállalja.

Ezek a szervezetek együttesen több száz érintettet képviselnek. A négy szervezet egy-egy tagot delegálna a Szigetköz Natúrpark Egyesület elnökségébe, így biztosítva az egyes területeken végzett munka összehangolását. Közös feladat-végrehajtás esetén a szervezetek operatív módon segítenék egymást. Az Egyesület 12 alapító taggal jönne létre, amelyben 4 települési önkormányzat, 4 magánszemély és a már említett jogi személyiségű szervezet venne részt. Azért ennyi, mert az Egyesület bejegyzési folyamata nem egyszerű az illetékes törvényszéken és az esetleges hiánypótlás gyorsan és operatív módon így oldható meg.

Nem cél tagdíjakból fenntartani a szervezetet, ezért a jogi személy szervezeteknek évi 10 e Ft, egyesületeknek és alapítványoknak évi 5 e Ft, magánszemélyeknek évi 1 e Ft tagdíjat kívánunk meghatározni. (a bírósági bejegyzés során a tagdíjfizetésről rendelkezni kell).

Az Egyesület a bejegyzést követően természetesen nyitott lesz: várja tagjai közé a térségért tenni akaró önkormányzatokat, civil szervezeteket, vállalkozókat és magánszemélyeket. A belépőkről az egyesület közgyűlése döntene. A natúrpark területe nem csupán a négy alapító település terjedne ki, hanem minden szigetközi, valamint a Mosoni-Duna folyásirány szerinti jobb partján található 10 ezer fő alatti lélekszámú csatlakozni kívánó településre. Ez mintegy 30 település teljes területét jelenti. A területi lehatárolás azért ekként történt, hogy a későbbiekben a szervezet vidékfejlesztési források alanya is lehessen. A közgyűlésen túl megalapítanánk a natúrparki tanácsot is, amelybe a tagokon túl meghívnanánk mindazon településeket, valamint civil szervezeteket, akikre a natúrpark területi hatálya kiterjed, így a célokat, feladatokat közösen egyeztetnénk.

A Szigetköz Natúrpark Egyesület együtt kíván működni a Felső-Duna menti térség további településeivel és szakmai szervezeteivel is, valamint és keresni fogja a kapcsolatot a régió már működő natúrparkjaival.

A Szervező Bizottság – a megyei önkormányzat és a térség országgyűlési képviselője támogatására is számítva – bízik benne, hogy 2017 végéig lehetséges a natúrparki cím elnyerése.

HATÁROZATI JAVASLAT

A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlése

- egyetért az írásos előterjesztésben részletezett helyzetértékeléssel és támogatja a törekvést, amelynek eredményeként a Szigetköz területén natúrpark jöhetne létre;
- egyetért azzal, hogy megyei önkormányzat alapító tagként vegyen részt a natúrparki cím elnyerését célul kitűző (az írásos előterjesztésben részletezett összetétellel és feladatmegosztással magalakítandó) Szigetközi Natúrpark Egyesület létrehozásában és munkájában;
- vállalja, hogy évi 10.000 Ft tagdíjfizetéssel hozzájárul a Szigetközi Natúrpark Egyesület működéséhez, mely összeget a költségvetésében évente biztosítja;
- felhatalmazza elnökét, hogy a Szigetközi Natúrpark Egyesület alapítása során az alapító tag Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat képviseletében az alakuló közgyűlésen - és amennyiben szükséges, hogy a megismételt alakuló közgyűlésen is - teljes jogkörrel eljárjon és az alapításhoz szükséges jognyilatkozatokat megtegye azzal, hogy az elfogadásra kerülő alapszabály a tagdíjfizetésen túl a megyei közgyűlés felé további anyagi kötelezettségvállalást, pótbefizetést nem tartalmazhat. A Szigetköz Natúrpark Egyesület alapító tagok által elfogadott, és a Győri Törvényszékre benyújtott alapító okiratát az elnök terjessze a következő közgyűlés elé;
- a megyei közgyűlés az egyesület alakuló közgyűlésén a közgyűlés elnökét delegálja a létrehozandó Szigetközi Natúrpark Egyesület elnökségébe.

Határidő: 2017. június 2.

Felelős: Németh Zoltán, a közgyűlés elnöke

Győr, 2017. május 18.

Németh Zoltán

Törvényességi szempontból vizsgálta:

megyei c. főjegyző

Önkormányzati és Jogi Iroda munkatársa

Az előterjesztést készítette:

Területfejlesztési és Területrendezési Iroda